

KIRJALLINEN KYSYMYS 784/2009 vp

Puurakentamisen edistäminen

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa puurakentamisen perinne katkesi kaupungistumisen yhteydessä. Samalla rakennusyrityksissä muodostui normiksi rakentaa kerrostalot betonista. Tästä perinnöstä ei ole päästy eroon, vaikka puukerrostalorakentamista on yritetty elvyttää. On outoa, että maamme ei kykene riittävästi hyödyntämään rakentamisessa runsaita puuvarojaan, kun sama onnistuu mainiosti metsiltään vähäisemmissä maissa.

Suomeen on rakennettu vain 33 puukerrostaloa 1990-luvun puolivälin jälkeen. Tavoiteltu läpilyönti on jäänyt tapahtumatta. Palosäädökset rajaavat puukerrostalon kerroslukumäärän neljään, ja muu rakentamista ohjaava normisto on tehty lähinnä betonirakentamisen näkökulmasta. Puusta rakentaminen käsittääkin Suomessa lähinnä pientalorakentamista. Vertailun vuoksi Lontoossa on juuri valmistunut yhdeksänkerroksinen puutalo, joka on samalla maailman korkein puutalo.

Merkittävä etu puurakentamisessa on hiilipäästöjen väheneminen. Betoniin tarvittavan sementin valmistus kuluttaa paljon energiaa ja aiheuttaa noin 7 % ihmiskunnan hiilidioksidipäästöistä, kun taas puurakentaminen sitoo tehokkaasti hiiltä pois kierrosta pitkäksi ajaksi. Sementintuotannon aiheuttaman hiilipäästön enna-

koidaan kaksinkertaistuvan maailmassa vuoteen 2030 mennessä. Puurakentaminen ei aiheuta ongelmia rakennuksen energiatehokkuustavoitteiden saavuttamiselle, kuten ei muullekaan rakennuksen käyttökelpoisuudelle.

Puukerrostalorakentamisen ongelmat eivät ole periaatteellisia, vaan tahdosta ja käytännön esteiden purkamisesta kiinni. Esteiden tunnistaminen ja poistaminen on tärkeää niin taloudellisesti kuin ympäristönäkökulmasta. Syyt rakennusyritysten vähäiseen kiinnostukseen rakentaa puukerrostaloja pitäisi selvittää. Rakennusalan ammattilaisten koulutukseen tulisi myös kiinnittää huomiota, jotta päästään eroon betonirakentamista normina pitävästä perinteestä. Olisi hyvä myös tarkastella rakennusalan tuotekehityksen tehokkuutta ja innovatiivisuutta sekä sitä, miten sitä voitaisiin lisätä valtion toimin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä asiasta vastaava ministeri aikoo tehdä puurakentamisen ja erityisesti puukerrostalojen rakentamisen edistämiseksi?

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Johanna Karimäki /vihr

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Johanna Karimäen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 784/2009 vp:

Mitä asiasta vastaava ministeri aikoo tehdä puurakentamisen ja erityisesti puukerrostalojen rakentamisen edistämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ympäristöministeriö edistää puurakentamista hallitusohjelman ja puun käytön ja puurakentamisen edistämisestä annetun valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti.

Rakentamisen teknistä toteutusta koskevien säädösten tarkoituksena on luoda edellytykset muun muassa terveelliselle ja turvalliselle rakentamiselle. Rakentamismääräyksissä rakennusten turvallisuustasot asetetaan käyttötavoittain toisiinsa vastaaviksi käytetyistä rakennusaineista riippumatta.

Rakentamismääräykset ja niihin sisältyvät rakentamista koskevat palomääräykset eivät ole este puurakentamiselle. Tapauskohtaisella oletettuun palonkehitykseen perustuvalla tarkastelulla on mahdollista hankekohtaisesti selvittää erikorkuisten puurakennuksen palotekninen toimivuus. Alle 5 kerroksisten puukerrostalojen rakentamista on helpotettu jo vuonna 1997 rakentamismääräyksissä annetuilla 3—4 kerroksisia rakennuksia koskevilla yleisillä suunnittelun perusteilla.

Suomi on osana Euroopan Unionia sitoutunut vuoteen 2020 mennessä kasvihuonepäästöjen vähentämiseen 20 prosentilla sekä myös energiatehokkuuden parantamiseen 20 prosentilla. Ympä-

ristöministeriö antoi 22.12.2008 uusien rakennusten energiatehokkuutta parantavat määräykset, jotka tulevat voimaan 1.1.2010. Alan toimijoilla oli siten noin vuosi aikaa valmistautua uusiin määräyksiin. Uusien määräysten tiukentava vaikutus on noin 30 prosenttia nykyisestä määräystasosta. Perinteisen hirsirakentamisen erityispiirteet on otettu huomioon muita seinärakenteita lievemmällä lämmöneristysvaatimuksella siten, että hirsirakentamisen osalta määräykset tiukkenevat vajaalla 20 prosentilla.

Hyväksytyn muutoksen tavoitteena on siirtyminen kohti matalaenergiarakentamista kuitenkin siten, että uusi tasonkieritys on odotettavissa jo lähivuosina. Siirtyminen matalaenergiarakentamiseen vaatii rakennusosalta kehitystyötä. Ympäristöministeriö edistää tätä kehitystyötä ja parempaa rakentamisen laatua käynnistämällä uudisrakentamisen energiatehokkuushankkeita, joissa lähtökohtana on kosteusturvallisen rakentamisen varmistaminen.

Osana hallitusohjelman toteuttamista, ja liittyen myös käynnissä olevaan metsästrategiaohjelmaan, olen päättänyt asettaa rakentamismääräyksiä käsittelevän työryhmän, jossa käydään läpi myös puukerrostalorakentamista koskevat rakentamismääräykset ja -ohjeet yhdessä alan toimijoiden kanssa.

Selvitystyön lähtökohtana on suomalaisen puurakentamisen kansainvälisen liiketoiminnan kehittäminen yhdessä alan kanssa. Selvitystyö liittyy viime huhtikuussa käynnistettyyn metsästrategiaohjelmaan. Ohjelman kärkihankkeena on puutuotealan ja puurakentamisen merkittävään kansainväliseen liiketoiminnan kasvuun tähtäävä kehittämisohjelma. Puun käytön ja puurakentamisen edistäminen rakentamismääräyksillä ja standardeilla on työssä oma tarkastelualueensa.

Metsäteollisuus on ilmaissut halukkuutensa jatkaa yhteistyötä rakentamismääräysten kehittämiseksi. Määräysten kehittämistarpeita on pohdittu jo kolmen edellisen hallituksen aikana, mutta tästä huolimatta tarvetta ilmeisesti vielä lie-
nee. Erityisesti tämä koskee rakenteellisen palo-

turvallisuuden määräyksiä sekä näihin liittyviä tulkintoja.

Selvitys jatkaa osaltaan ympäristöministeriön toimia koskien valtioneuvoston periaatepäätöstä puun käytön ja puurakentamisen edistämisestä. Ympäristöministeriö asettaa selvitystä tekemään työryhmän noin kuukauden kuluessa.

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 2009

Asuntonministeri Jan Vapaavuori

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 784/2009 rd undertecknat av riksdagsledamot Johanna Karimäki /gröna:

Vad tänker den behöriga ministern göra för att främja träbyggande och framför allt byggande av flervåningshus i trä?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Miljöministeriet främjar träbyggande i enlighet med regeringsprogrammet och statsrådets principbeslut om främjande av användningen av trä och byggandet i trä.

Syftet med författningarna om byggandets tekniska genomförande är att möjliggöra bl.a. hälsosamt och säkert byggande. I byggbestämmelserna ställs byggnadernas säkerhetsnivåer ändamålsvis mot varandra oberoende av använt byggmaterial.

Byggbestämmelserna och brandföreskrifterna i dem är inget hinder för att bygga i trä. Genom att studera den förmodade brandutvecklingen i enskilda fall kan man klarlägga hur träbyggnader av olika höjd fungerar i brandtekniskt hänseende. Redan i byggbestämmelserna 1997 medgav de allmänna planeringsgrunderna för byggnader i 3–4 våningar vissa lättnader för trähusbyggande med färre än 5 våningar.

Finland har som medlem av Europeiska unionen åtagit sig att reducera sina växthusgasutsläpp med 20 procent fram till 2020 och att förbättra energieffektiviteten med 20 procent. Miljöministeriet utfärdade den 22 december 2008 nya bestämmelser om bättre energieffektivitet i byggnader. De träder i kraft den 1 januari 2010. Aktörer i branschen hade alltså omkring ett år på

sig att förbereda sig för de nya bestämmelserna. De är omkring 30 procent strängare än de nuvarande bestämmelserna. De typiska dragen i traditionellt stockbyggande har beaktats genom att kravet på värmeisolering i väggar är lindrigare än för andra väggkonstruktioner. För stockbyggande skärps kraven med knappa 20 procent.

Syftet med den godkända ändringen är att gå in för energisnålt byggande, men en ny nivå-skärpning är att vänta redan under de närmaste åren. En övergång till energisnålt byggande kräver utveckling inom byggbranschen. Miljöministeriet vill främja utvecklingsarbetet och en bättre byggstandard och startar därför projekt för energieffektivt nybyggande med utgångspunkt i fukt-säkert byggande.

För att genomföra regeringsprogrammet och med hänsyn också till det pågående skogsstrategiprogrammet har jag beslutat tillsätta en arbetsgrupp för att se på byggbestämmelserna och gå igenom bestämmelserna och anvisningarna också för flervåningsbyggande i trä i samråd med aktörer i branschen.

Tanken bakom utredningen är att i samråd med branschen utveckla internationell affärsverksamhet kring finskt träbyggande. Arbetet har samband med skogsstrategiprogrammet som startades i april. Det viktigaste projektet är ett program för ökad internationell affärsverksamhet inom trävaru- och träbyggnadsbranschen. Ett särskilt område kommer att vara hur användningen av trä och träbyggande kan främjas genom byggbestämmelser och standarder.

Skogsindustrin har signalerat sitt intresse för fortsatt samarbete för att utveckla byggbestämmelserna. Behovet av att se över dem har dryftats redan under de tre föregående regeringarna, men det finns förmodligen ett fortsatt behov av

det. Framför allt gäller det bestämmelserna om brandsäkra konstruktioner och tolkningarna kring dem.

Utredningen är en fortsättning på miljöministeriets insatser för att främja statsrådets princip-

beslut om användningen av trä och byggandet i trä. Miljöministeriet kommer att tillsätta en arbetsgrupp för utredningen inom cirka tre månader.

Helsingfors den 19 oktober 2009

Bostadsminister Jan Vapaavuori